ชื่อนวัตกรรม : สร้างเสริมคนดี สู่วิถีโรงเรียนสุจริตโดยใช้ ARISE Model

ชื่อผู้สร้างนวัตกรรม : นางนิตยา ดวงพรม ตำแหน่ง ครู

ประจำปีงบประมาณ 2568

บทคัดย่อ

นวัตกรรม “สร้างเสริมคนดี สู่วิถีโรงเรียนสุจริตโดยใช้ ARISE Model” จัดทำขึ้นเพื่อตอบสนองต่อปัญหาการทุจริตที่ยังคงเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และความซื่อสัตย์สุจริตให้แก่ผู้เรียนอย่างเป็นระบบ พร้อมเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์และการดำเนินชีวิตบนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรอบแนวคิดของนวัตกรรมคือ **ARISE Model** ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ A = Awareness (การสร้างจิตสำนึก), R = Regulation (การปฏิบัติตามกฎระเบียบ), I = Integrity (ความซื่อสัตย์สุจริต), S = Sufficiency (การดำรงชีวิตอย่างพอเพียง) และ E = Empowerment/Expansion (การเสริมพลังและการขยายผลสู่ความยั่งยืน) โดยใช้กระบวนการบริหารจัดการเชิงคุณภาพ **PDCA (Plan–Do–Check–Act)** เพื่อให้การดำเนินงานเป็นระบบและต่อเนื่อง

ผลการดำเนินงานพบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านคุณธรรม ความซื่อสัตย์ วินัย และจิตสาธารณะ สามารถประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต อีกทั้งยังได้รับทักษะอาชีพสุจริตที่นำไปใช้ได้จริง ครูและบุคลากรทางการศึกษามีศักยภาพในการบูรณาการคุณธรรมเข้าสู่การจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนมีระบบบริหารจัดการที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และได้รับการยอมรับในฐานะต้นแบบโรงเรียนสุจริต ตลอดจนก่อให้เกิดความร่วมมือที่เข้มแข็งจากครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่าย

กล่าวโดยสรุป นวัตกรรม ARISE Model มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพทั้งด้านความรู้ คุณธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคม อันจะนำไปสู่การสร้างวัฒนธรรมแห่งความโปร่งใส ความซื่อสัตย์สุจริต และความยั่งยืนในสังคมไทย

โรงเรียนบ้านโคกกลางบ่อหมุน

ชื่อผลงาน"สร้างเสริมคนดี สู่วิถีโรงเรียนสุจริต โดยใช้ ARISE Model "

ชื่อเจ้าของผลงาน นางนิตยา ดวงพรม
โรงเรียนบ้านโคกกลางบ่อหลุบ
ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา ราษีระบือ
โทรศัพท์.....-.....โทรสาร.....-.....
โทรศัพท์มือถือ.....095-6626383.....e-mail namwan243@gmail.com

ประเภทผลงาน

- ☑ ครู
- ☐ ผู้บริหาร
- ☐ บุคลากรทางการศึกษา/ผู้รับผิดชอบโครงการ

สอดคล้องกับคุณลักษณะโรงเรียนสุจริต

- ☑ ทักษะกระบวนการคิด
- ☑ มีวินัย
- ☑ ซื่อสัตย์สุจริต
- ☑ อยู่อย่างพอเพียง
- ☑ จิตสาธารณะ

1. ความสำคัญของผลงาน/นวัตกรรมการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

ความสำคัญและสภาพปัญหาของนวัตกรรม

สังคมไทยในปัจจุบันยังคงเผชิญกับปัญหาการทุจริตในหลายมิติ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตของประชาชน ปรากฏการณ์ดังกล่าวได้กลายเป็นสิ่งที่เยาวชนสามารถพบเห็นได้ในชีวิตประจำวัน ผ่านสื่อ บุคคลต้นแบบ และสิ่งแวดล้อมทางสังคม ทำให้เกิดการซึมซับค่านิยมที่ไม่เหมาะสม และอาจนำไปสู่การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อส่วนรวม การแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงจำเป็นต้องอาศัยการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และความซื่อสัตย์สุจริตแก่ผู้เรียนอย่างเป็นระบบเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางความคิดและจิตใจที่มั่นคงตั้งแต่วัยเยาว์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้กำหนด **หลักสูตรต้านทุจริตศึกษา** เป็นกรอบแนวทางสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะของพลเมืองตื่นรู้ที่ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย และมีจิตสาธารณะ โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างเป็นรูปธรรม อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานในสถานศึกษาหลายแห่งยังคงพบข้อจำกัด ได้แก่ การจัดกิจกรรมที่ไม่ต่อเนื่องและขาดการบูรณาการกับกระบวนการเรียนรู้ การขาดทักษะการคิดเชิงจริยธรรมของผู้เรียน การมีวินัยในตนเองที่ยังไม่เข้มแข็ง ตลอดจนข้อจำกัดในการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ทำให้การปลูกฝังคุณธรรมและความซื่อสัตย์สุจริตยังไม่บรรลุผลอย่างเต็มที่

ด้วยเหตุนี้ การพัฒนาและประยุกต์ใช้ ARISE Model จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนโรงเรียนสุจริตให้เป็นรูปธรรม โดย ARISE ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ A = Awareness การสร้างจิตสำนึกที่ดี R = Regulation การมีวินัยและการเคารพกติกา I = Integrity การยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต S = Sufficiency การดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ E = Empowerment/Expansion การเสริมพลังและขยายผลสู่ความยั่งยืน องค์ประกอบเหล่านี้ไม่เพียงสอดคล้องกับหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา

โรงเรียนบ้านโคกกลางบ่อหลุบ

เท่านั้น แต่ยังตอบสนองต่อบริบทของสังคมปัจจุบันที่ต้องการเยาวชนซึ่งมีความรู้ควบคู่คุณธรรม สามารถคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล เคารพกฎเกณฑ์ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นบนพื้นฐานของความซื่อสัตย์สุจริต

ดังนั้น นวัตกรรม “สร้างเสริมคนดี สู่วิถีโรงเรียนสุจริตโดยใช้ ARISE Model” จึงเป็นกลไกที่ช่วยพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางความคิด ปลูกฝังค่านิยมสุจริต และสร้างพลเมือง ที่มีคุณภาพในการขับเคลื่อนสังคมไทยไปสู่ความโปร่งใสและยั่งยืนในอนาคต.

2. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของผลงาน/นวัตกรรมการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

2.1 วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

1. เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกด้านคุณธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต
2. เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด การดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง
3. เพื่อสร้างและขยายเครือข่ายโรงเรียนสุจริตที่มีการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่าย

2.2 เป้าหมายของนวัตกรรม

เป้าหมายเชิงปริมาณ

1. นักเรียนโรงเรียนบ้านโคกกลางบ่อหลุบร้อยละ 90 เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และวินัย
2. นักเรียนร้อยละ 80 แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาทักษะกระบวนการคิดเชิงวิเคราะห์ สามารถประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต และมีทักษะการสร้างอาชีพสุจริตที่โรงเรียนจัดขึ้น
3. โรงเรียนสร้างเครือข่ายความร่วมมือไม่น้อยกว่า 3 เครือข่ายและจัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไม่น้อยกว่า 2 ครั้งต่อปี

2.3 เป้าหมายเชิงคุณภาพ

1. นักเรียนมีจิตสำนึกด้านคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และสามารถปฏิบัติตนตามกฎระเบียบและกติกาของโรงเรียนและสังคมได้อย่างต่อเนื่อง
2. นักเรียนมีทักษะกระบวนการคิดเป็นระบบ รอบคอบ สามารถตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง ใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า และประยุกต์ใช้ในการสร้างอาชีพสุจริตได้จริง
3. โรงเรียนเป็นต้นแบบด้านโรงเรียนสุจริตที่ได้รับการยอมรับจากเครือข่ายและชุมชน พร้อมทั้งสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมจากครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่ายในการขับเคลื่อนความโปร่งใสและความยั่งยืนของสังคม

โรงเรียนบ้านโคกกลางบ่อหลุบ

3. กระบวนการผลิตผลงานหรือขั้นตอนการดำเนินงาน

การดำเนินงานนวัตกรรม “สร้างเสริมคนดี สู่วิถีโรงเรียนสุจริตโดยใช้ ARISE Model” ใช้วงจรการบริหารคุณภาพ **PDCA (Plan – Do – Check – Act)** เป็นกรอบแนวทางสำคัญ เพื่อให้กระบวนการมีความเป็นระบบ ตรวจสอบได้ และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

1. P (Plan : การวางแผน)

ขั้นตอนการวางแผนเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการสร้างนวัตกรรม โดยมีกิจกรรมที่ดำเนินการดังนี้

1.1 ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน ครอบครัว และชุมชน เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และจิตสาธารณะ

1.2 ศึกษาเอกสาร หลักสูตรต้านทุจริตศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการสร้าง **ARISE Model**

1.3 กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และผลลัพธ์ที่คาดหวังของนวัตกรรม โดยเน้นการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ คุณธรรม และทักษะชีวิต

1.4 วางแผนกิจกรรมตามองค์ประกอบทั้ง 5 ของ ARISE ได้แก่ Awareness, Regulation, Integrity, Sufficiency และ Empowerment/Expansion ตัวอย่างเช่น กิจกรรมรุ่งอรุณคุณธรรม กิจกรรมออมทรัพย์นักเรียน กิจกรรมของหายได้คืน กิจกรรมสร้างอาชีพสุจริต และกิจกรรมเครือข่ายโปร่งใส

1.5 จัดทำแผนปฏิบัติการที่ชัดเจน กำหนดผู้รับผิดชอบ ระยะเวลาดำเนินการ ทรัพยากร และวิธีการติดตามผล

2. D (Do : การดำเนินการ)

ขั้นตอนนี้เป็นการนำแผนไปปฏิบัติจริง โดยมีกิจกรรมสำคัญดังนี้

2.1 เสนอโครงการเพื่อขออนุมัติโครงการและจัดทำปฏิทิน

2.2 แต่งตั้งคณะทำงาน ผู้รับผิดชอบกิจกรรม

2.3 ประชุมชี้แจงข้าราชการครูและบุคลากร เพื่อสร้างความเข้าใจ

2.4 จัดกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตาม ARISE Model อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ทั้งในชั้นเรียนและนอกห้องเรียน

2.5 บูรณาการกิจกรรมเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการดำเนินงานตามนโยบายโรงเรียนสุจริต เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนจากสถานการณ์จริง

2.6 ใช้กระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง (Experiential Learning) เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้ที่มีความหมาย

2.7 สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และตัดสินใจบนพื้นฐานของความถูกต้องและประโยชน์ส่วนรวม

2.8 ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อสร้างเครือข่ายสนับสนุนการปลูกฝังคุณธรรมอย่างรอบด้าน

3. C (Check : การติดตามและประเมินผล)

ขั้นตอนการตรวจสอบและประเมินผลมีความสำคัญต่อการประเมินความสำเร็จของนวัตกรรม โดยดำเนินการดังนี้

3.1 ติดตามและเก็บข้อมูลผลการดำเนินงานเป็นระยะทั้งในระดับผู้เรียน ครู และกิจกรรมโรงเรียนสุจริต

3.2 ประเมินผลการเรียนรู้และพฤติกรรมของผู้เรียน โดยใช้แบบประเมิน แบบสังเกต แฟ้มสะสมงาน และการสัมภาษณ์

3.3 ประเมินคุณลักษณะสำคัญของผู้เรียน ได้แก่ ความซื่อสัตย์ วินัย การดำรงชีวิตอย่างพอเพียง และจิตสาธารณะ ตามตัวชี้วัดที่กำหนด

3.4 ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างผลการดำเนินงานกับเป้าหมายของหลักสูตรต้านทุจริตศึกษาและเกณฑ์โรงเรียนสุจริต

3.5 รายงานผลการประเมินอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนานวัตกรรม การติดตามและประเมินผลเป็นขั้นตอนสำคัญในการตรวจสอบความก้าวหน้าและคุณภาพของการดำเนินงานนวัตกรรม เพื่อให้มั่นใจว่าการดำเนินกิจกรรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนด โดยกำหนดการติดตามและประเมินผลไว้ 2 รอบ ดังนี้

รอบที่ 1 วันที่ 16 กรกฎาคม 2568

เป็นการประเมินระยะกึ่งกลางโครงการ เพื่อติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินกิจกรรม ตรวจสอบความสอดคล้องของกิจกรรมกับแผนงาน และรับฟังปัญหา–อุปสรรค เพื่อวางแนวทางปรับปรุงแก้ไขทันที

รอบที่ 2 วันที่ 13 สิงหาคม 2568

เป็นการประเมินสรุปผลหลังสิ้นสุดการดำเนินงาน เพื่อพิจารณาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ความซื่อสัตย์สุจริต วินัย จิตสาธารณะ และการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง) รวมทั้งประเมินประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมตาม ARISE Model และระดับความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง

4. A (Act : การปรับปรุงและพัฒนา)

4.1 วิเคราะห์ผลการประเมินเพื่อระบุจุดแข็ง จุดอ่อน และข้อเสนอแนะในการพัฒนานวัตกรรม

4.2 ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรม และกระบวนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการและปัญหาที่พบ

4.3 เสริมสร้างศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยจัดอบรม/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจในการประยุกต์ใช้ ARISE Model

4.4 สร้างกลไกและระบบสนับสนุนการดำเนินงาน เช่น คณะกรรมการโรงเรียนสุจริต ศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบ และเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชน

4.5 ขยายผลนวัตกรรมสู่โรงเรียนเครือข่ายและชุมชน ผ่านการจัดกิจกรรมถอดบทเรียน การเผยแพร่ผลงาน และการสร้างเครือข่ายความยั่งยืน

4.6 สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์ โปร่งใส และการมีส่วนร่วม เพื่อให้โรงเรียนสุจริตคงอยู่อย่างยั่งยืน

3.1 กรอบแนวคิดของนวัตกรรม

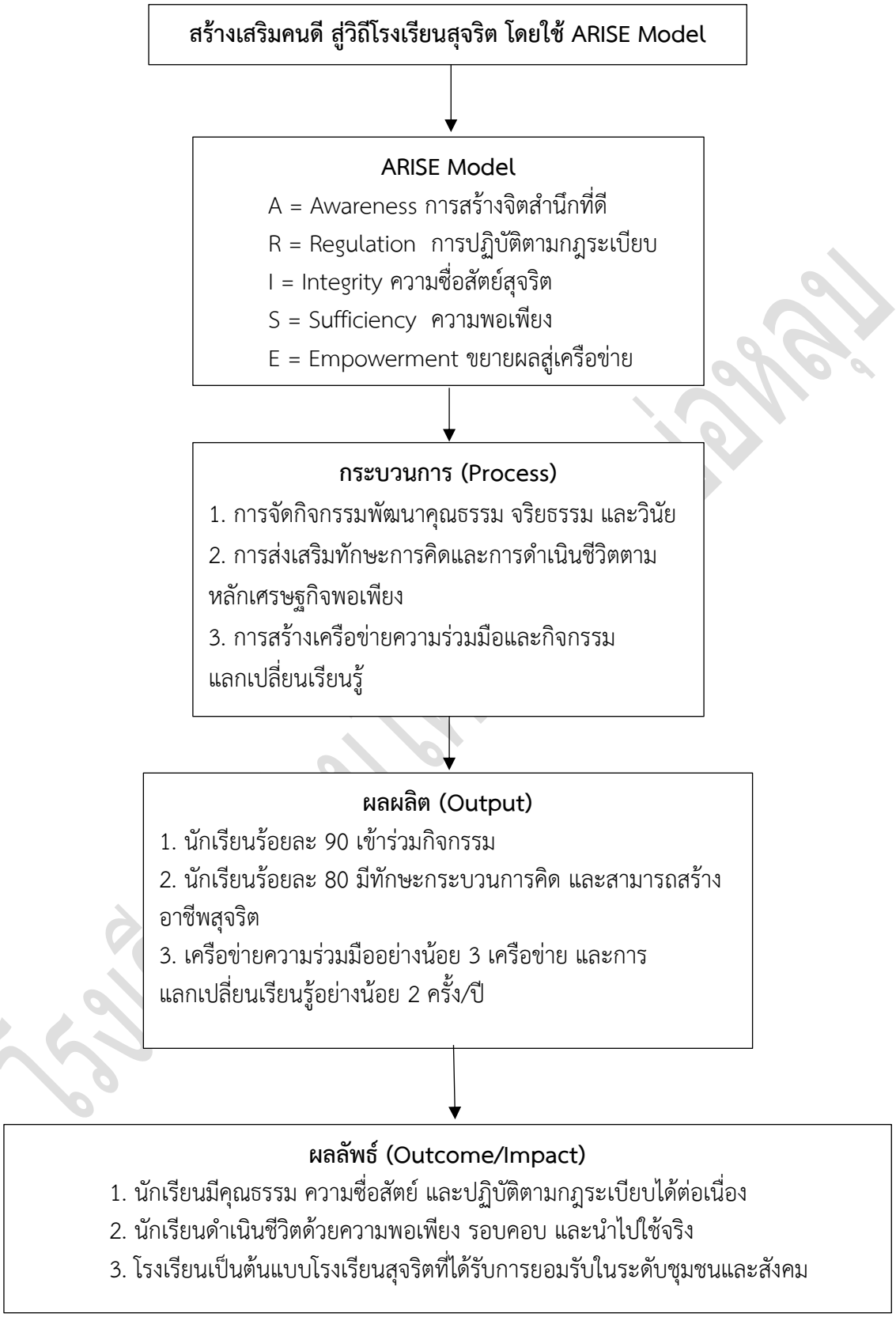

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการพัฒนา

ภาพที่ 2 นวัตกรรม ARISE Model

Awareness การสร้างจิตสำนึก มุ่งเน้นให้ผู้เรียนตระหนักถึงคุณค่า ความดีงาม และความถูกต้อง สร้างภูมิคุ้มกันทางความคิดและจิตใจ พร้อมทั้งเปลี่ยนความรู้ให้เป็นความเชื่อมั่นภายใน ผ่านกิจกรรมที่ออกแบบให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด พิจารณา และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ตัวอย่างกิจกรรม เช่น กิจกรรมรุ่งอรุณคุณธรรม ที่เชื่อมโยงกับพิธีเคารพธงชาติและการปลูกฝังคติธรรม หรือ กิจกรรมพลังรักชุมชน ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ทักษะอาชีพจากทรัพยากรในท้องถิ่น อันจะช่วยหล่อหลอมความคิดที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

Regulation การปฏิบัติตามกฎระเบียบ เน้นการสร้างวินัยในตนเอง การเคารพกติกา และการปฏิบัติตนอย่างพอประมาณ เพื่อป้องกันมิให้ผู้เรียนประพฤติไปในทางที่ไม่เหมาะสม กิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ กิจกรรมออมทรัพย์นักเรียน ซึ่งปลูกฝังการรู้จักเก็บออม และ กิจกรรมรักษ์โลก ที่มุ่งให้ผู้เรียนใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ประหยัดน้ำ ไฟฟ้า และรู้จักการคัดแยกขยะ การดำเนินกิจกรรมในมิตินี้จึงเป็นการสร้างความรับผิดชอบต่อส่วนรวมและการมีวินัยในชีวิตประจำวัน

Integrity ความซื่อสัตย์สุจริต มุ่งเสริมสร้างให้นักเรียนยึดมั่นในความซื่อสัตย์ ทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่น โดยสร้างวัฒนธรรมแห่งความจริงใจและคุณธรรมภายในโรงเรียน ตัวอย่างเช่น กิจกรรมของหายได้คืน ที่กระตุ้นให้นักเรียนซื่อสัตย์ต่อสิ่งเล็กน้อยในชีวิตประจำวัน และ กิจกรรมเด็กดีมีคุณธรรม ซึ่งประกอบด้วยการอบรมศีลธรรมและการเข้าค่ายคุณธรรม เพื่อฝึกฝนความรับผิดชอบ ความกตัญญู และการไม่เอาเปรียบผู้อื่น

Sufficiency ความพอเพียง มุ่งบ่มเพาะให้ผู้เรียนรู้จักดำเนินชีวิตอย่างพอดี รอบคอบ และใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมที่จัดขึ้น ได้แก่ กิจกรรมขนมศิลป์ถิ่นบรบือ กิจกรรมเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ และ กิจกรรมผักดี ชีวีมีสุข ซึ่งเปิดโอกาสให้นักเรียนเรียนรู้การทำงานเชิงอาชีพอย่างสุจริต พร้อมทั้งเสริมสร้างทักษะในการประกอบอาชีพที่สามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

Empowerment/Expansion หรือการเสริมพลังและการขยายผลอย่างยั่งยืน เป็นขั้นตอนที่ยกระดับการเรียนรู้จากรายบุคคลสู่ระดับเครือข่าย เพื่อให้โรงเรียนและชุมชนร่วมกันขับเคลื่อนความสุจริตในสังคม กิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ กิจกรรมเครือข่ายโปร่งใส มั่นใจโรงเรียนสุจริต ที่สร้างความร่วมมือกับโรงเรียน

และชุมชนเครือข่าย กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประเมินผล ที่ใช้ข้อมูลจริงในการถอดบทเรียน และกิจกรรมร้อยใจประชาสัมพันธ์ เพื่อเผยแพร่ความดีและสร้างแรงบันดาลใจในวงกว้าง

4. ผลการดำเนินงาน/ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ผลการดำเนินงานต่อผู้เรียน

ผู้เรียนส่วนใหญ่มีพัฒนาการด้านคุณธรรม จริยธรรม และความซื่อสัตย์สุจริตที่ชัดเจน สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบและกติกาของโรงเรียนได้อย่างต่อเนื่อง มีวินัยในตนเอง และเกิดความตระหนักในคุณค่าของการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง ผู้เรียนสามารถนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การรู้จักออม การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด และการฝึกทักษะอาชีพสุจริตผ่านกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น นอกจากนี้ ผู้เรียนยังมีทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงเหตุผล ตัดสินใจบนพื้นฐานของความถูกต้องและประโยชน์ส่วนรวม รวมทั้งมีจิตอาสาและความรับผิดชอบต่อสังคมมากยิ่งขึ้น

2. ผลการดำเนินงานต่อครูและบุคลากรทางการศึกษา

ครูและบุคลากรมีความตระหนักถึงบทบาทในการเป็นต้นแบบด้านคุณธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต สามารถออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ ARISE Model และหลักสูตรต้านทุจริตศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนมีความหลากหลาย เน้นการเรียนรู้เชิงรุกและการปฏิบัติจริงมากขึ้น อีกทั้งยังช่วยเสริมสร้างทักษะวิชาชีพของครูในการเป็นผู้นำทางวิชาการที่สามารถปลูกฝังคุณธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่ผู้เรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม

3. ผลการดำเนินงานต่อโรงเรียน

โรงเรียนมีระบบและกลไกการจัดการเรียนรู้ที่เป็นระบบและต่อเนื่อง สอดคล้องกับหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา สามารถจัดทำแผนงานและโครงการที่เน้นความโปร่งใสและตรวจสอบได้ โรงเรียนได้รับการยอมรับว่าเป็นต้นแบบด้านโรงเรียนสุจริตในระดับเขตพื้นที่การศึกษา อีกทั้งยังสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมความซื่อสัตย์ โปร่งใส และการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

4. ผลการดำเนินงานต่อครอบครัวและชุมชน

ครอบครัวและชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมและเครือข่ายโรงเรียนสุจริต ส่งผลให้เกิดความร่วมมือที่แน่นแฟ้นระหว่างโรงเรียนกับชุมชน นอกจากนี้ ชุมชนยังได้รับประโยชน์จากการที่ผู้เรียนสามารถนำความรู้ด้านความพอเพียงและทักษะอาชีพสุจริตไปใช้ในการประกอบอาชีพและช่วยเหลือครอบครัว ซึ่งเป็นการสร้างรากฐานความเข้มแข็งทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว และสังคม

สอดคล้องกับคุณลักษณะ 5 ประการของโครงการโรงเรียนสุจริต

คุณลักษณะ	กิจกรรม/วิธีการที่สอดคล้อง	ผลที่เกิดขึ้น
ทักษะกระบวนการคิด	1. กิจกรรมรุ่งอรุณคุณธรรม 2. กิจกรรมพลังรักชุมชน	- ผู้เรียนตระหนักในคุณธรรม เริ่มต้นวันด้วยจิตใจสงบ เกิดการปลูกฝังความคิดเชิงบวก - ผู้เรียนรู้จักสำรวจความต้องการของตนเองและเรียนรู้ทักษะอาชีพจากท้องถิ่น
มีวินัย	1. กิจกรรมออมทรัพย์นักเรียน 2. กิจกรรมรักษ์โลก	- ผู้เรียนรู้จักการออม มีวินัยทางการเงิน - ผู้เรียนมีจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

คุณลักษณะ	กิจกรรม/วิธีการที่สอดคล้อง	ผลที่เกิดขึ้น
ซื่อสัตย์สุจริต	1. กิจกรรมของหายได้คืน 2. กิจกรรมเด็กดีมีคุณธรรม	- ผู้เรียนแสดงออกถึงความซื่อสัตย์สุจริตในชีวิตประจำวัน - ผู้เรียนเข้าใจหลักศีลธรรม มีความกตัญญูและมีพฤติกรรมเชิงคุณธรรมเพิ่มขึ้น
อยู่อย่างพอเพียง	1. กิจกรรมขนมศิลป์ถิ่นบรบือ 2. กิจกรรมเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ 3. กิจกรรมผักดี ชีวีมีสุข	- ผู้เรียนได้ทักษะอาชีพ สามารถทำขนมไทยในชุมชน - ผู้เรียนรู้จักและสามารถทำเครื่องดื่มที่ดีต่อสุขภาพ - ผู้เรียนปลูกผักปลอดสาร เรียนรู้การพึ่งพาตนเอง
จิตสาธารณะ	1. กิจกรรมเครือข่ายโปร่งใส มั่นใจโรงเรียนสุจริต 2. กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประเมินผล 3. กิจกรรมร้อยใจประชาสัมพันธ์สร้างสรรคุณภาพชีวิต	- ผู้เรียนตระหนักถึงความโปร่งใสและการมีส่วนร่วม - ผู้เรียนเรียนรู้การทำบัญชีรายรับรายจ่าย ชุมชนได้รับข้อมูลความก้าวหน้าและร่วมสะท้อนความคิดเห็น - ผู้เรียนพัฒนาทักษะการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ชุมชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารและเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

กิจกรรมที่สอดคล้องกับปฏิญญาโรงเรียนสุจริต

คุณลักษณะ	กิจกรรม/วิธีการที่สอดคล้อง	ผลที่เกิดขึ้น
การปลูกฝัง	- กิจกรรมรุ่งอรุณคุณธรรม - กิจกรรมเด็กดีมีคุณธรรม - กิจกรรมพลังรักชุมชน	- ผู้เรียนตระหนักรู้คุณธรรม ความดี และความถูกต้อง - เกิดทักษะการคิดเชิงเหตุผล และการตัดสินใจบนหลักฐาน - ผู้เรียนมีเจตคติที่ดี เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม และมีความกตัญญู
การป้องกัน	- กิจกรรมออมทรัพย์นักเรียน - กิจกรรมรักษ์โลก - กิจกรรมของหายได้คืน	- ผู้เรียนมีวินัย เคารพกติกา และมีความรับผิดชอบ - ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า รู้จักประหยัด - เกิดค่านิยมซื่อสัตย์สุจริต ไม่เอารัดเอาเปรียบ
การสร้างเครือข่าย	- กิจกรรมขนมศิลป์ถิ่นบรบือ - กิจกรรมเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ - กิจกรรมผักดี ชีวีมีสุข - กิจกรรมเครือข่ายโปร่งใส มั่นใจโรงเรียนสุจริต	- ผู้เรียนได้รับทักษะอาชีพสุจริต พึ่งพาตนเองได้ - โรงเรียนมีระบบการประเมินผลและการจัดการที่โปร่งใส

โรงเรียนบรบือวิทยาคาร

คุณลักษณะ	กิจกรรม/วิธีการที่สอดคล้อง	ผลที่เกิดขึ้น
การสร้างเครือข่าย	- กิจกรรมร้อยใจประชาสัมพันธ์สร้างสรรคุณภาพชีวิต	- เกิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครอบครัว ชุมชน และเครือข่าย - โรงเรียนเป็นต้นแบบสุจริตและขยายผลสู่สังคม

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ต่อผู้เรียน

1.1 ผู้เรียนได้รับการปลูกฝังจิตสำนึกด้านคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และมีวินัยในตนเอง

1.2 ผู้เรียนสามารถดำเนินชีวิตบนพื้นฐานของความพอเพียง รอบคอบ และมีเหตุผล รวมทั้งรู้จักใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

1.3 ผู้เรียนได้รับทักษะอาชีพที่สุจริตและเหมาะสมกับบริบทท้องถิ่น ซึ่งสามารถนำไปต่อยอดในการประกอบอาชีพในอนาคต

1.4 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่สร้างการเรียนรู้เชิงประสบการณ์จริง และเกิดความภาคภูมิใจในความดีที่ตนเองได้ปฏิบัติ

2. ต่อครูผู้สอน

2.1 ครูผู้สอนได้รับแนวทางและเครื่องมือในการบูรณาการคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากับการจัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระ

2.2 ครูผู้สอนเกิดการพัฒนาทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และทักษะชีวิตของผู้เรียน

2.3 เสริมสร้างความร่วมมือและความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

3. ต่อผู้บริหารสถานศึกษา

3.1 ส่งเสริมการบริหารจัดการโรงเรียนบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล โปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีประสิทธิภาพ

3.2 พัฒนาระบบการทำงานที่เป็นระบบ มีมาตรฐาน และสามารถประเมินผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3.3 สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่สถานศึกษาในฐานะต้นแบบโรงเรียนสุจริต

4. ต่อผู้ปกครองและชุมชน

4.1 ผู้ปกครองตระหนักถึงบทบาทในการเป็นส่วนหนึ่งของการปลูกฝังคุณธรรมแก่บุตรหลาน และมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับโรงเรียนมากขึ้น

4.2 ชุมชนได้รับประโยชน์จากกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การส่งเสริมอาชีพ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน

4.3 เกิดเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ในการส่งเสริมความโปร่งใสและความสุจริตในสังคม

โรงเรียนบ้านโตกกลางบ่อหลุบ

5. ปัจจัยความสำเร็จ

ความสำเร็จของนวัตกรรม “สร้างเสริมคนดี สู่วิถีโรงเรียนสุจริตโดยใช้ ARISE Model” เกิดขึ้นจากการบูรณาการปัจจัยต่าง ๆ อย่างรอบด้านภายใต้กรอบแนวคิด 4M ได้แก่ **Man, Money, Material และ Management** ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีความสัมพันธ์เกื้อกูลกันและนำไปสู่ผลลัพธ์เชิงประจักษ์ทั้งต่อผู้เรียน โรงเรียน และชุมชนในภาพรวม

Man (คน) ถือเป็นหัวใจสำคัญของความสำเร็จ เนื่องจากการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ช่วยขับเคลื่อนกิจกรรมอย่างมีพลัง โดยเฉพาะครูทำหน้าที่เป็นแบบอย่างด้านความซื่อสัตย์สุจริต ขณะที่ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของกิจกรรม ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการด้านคุณธรรม จริยธรรม และทักษะกระบวนการคิด โรงเรียนมีบุคลากรที่ยึดมั่นในความโปร่งใส และชุมชนเกิดความภาคภูมิใจในเยาวชน

Money (งบประมาณ/ทรัพยากรทางการเงิน) เป็นอีกปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โรงเรียนบริหารงบประมาณอย่างโปร่งใส โดยมีการจัดทำบัญชีรายรับ–รายจ่ายที่ตรวจสอบได้ พร้อมทั้งได้รับการสนับสนุนจากภาคีเครือข่ายในชุมชน การบริหารจัดการด้านการเงินดังกล่าวนำไปสู่การจัดกิจกรรมอาชีพสุจริต ผู้เรียนจึงมีทักษะการออมและการประกอบอาชีพ โรงเรียนมีภาพลักษณ์ด้านความโปร่งใส และชุมชนได้รับประโยชน์จากโครงการที่ส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง

Material (วัสดุ/สื่อ/อุปกรณ์) เป็นปัจจัยที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนรู้ โดยโรงเรียนได้ใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม เช่น การปลูกผัก การทำขนมพื้นบ้าน และการผลิตเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง (Experiential Learning) ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืน โรงเรียนมีนวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรม ขณะที่ชุมชนได้รับองค์ความรู้และผลผลิต เช่น ผักปลอดสารหรือผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น

Management (การบริหารจัดการ) โรงเรียนได้ใช้หลักการบริหารเชิงระบบ โดยนำวงจร PDCA (Plan – Do – Check – Act) มาใช้ควบคู่กับการบูรณาการ ARISE Model เข้ากับหลักสูตรต้านทุจริต อีกทั้งยังสร้างเครือข่ายโรงเรียนสุจริตเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานอย่างต่อเนื่อง การจัดการที่เป็นระบบนี้ทำให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมด้านคุณธรรมและจิตสาธารณะอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนได้รับการยอมรับว่าเป็นต้นแบบโรงเรียนสุจริต และชุมชนมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางจนเกิดความร่วมมือที่ยั่งยืน

ปัจจัยความสำเร็จของนวัตกรรมทำให้เกิดการพัฒนาคุณธรรมและทักษะชีวิตของผู้เรียน โรงเรียนมีระบบบริหารจัดการที่โปร่งใส และเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชน ทั้งนี้สามารถยืนยันได้ว่าความสำเร็จของโครงการมิได้เกิดจากกิจกรรมเพียงอย่างเดียว แต่เกิดจากการบริหารจัดการที่บูรณาการปัจจัยทุกด้านเข้าด้วยกันอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

6. บทเรียนที่ได้รับ (Lesson Learned)

1. ผู้บริหารสถานศึกษา

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาขับเคลื่อนนวัตกรรมให้ประสบผลสำเร็จ มีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์และความมุ่งมั่นในการสร้างระบบการบริหารที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเป็นธรรม

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาใช้กระบวนการ **PDCA** ในการวางแผน ปฏิบัติ ตรวจสอบ และปรับปรุง ส่งผลให้การดำเนินงานเป็นระบบ มีทิศทางชัดเจน และสามารถสร้างความน่าเชื่อถือในสายตาครู ผู้ปกครอง และชุมชน

1.3 ผู้บริหารเป็นแบบอย่างของความซื่อสัตย์สุจริตและคุณธรรม เพื่อสร้างแรงบันดาลใจและความศรัทธาให้กับครูและนักเรียน

2. ครูผู้สอน

2.1 ครูผู้สอนปลูกฝังคุณธรรมและความซื่อสัตย์สุจริตแก่ผู้เรียนต้องบูรณาการในทุกวิชาและทุกกิจกรรม

2.2 ครูผู้สอนใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง เช่น การเรียนรู้ผ่านโครงงาน การจัดกิจกรรมออมทรัพย์ หรือการสร้างอาชีพสุจริต เพื่อให้นักเรียนตระหนักและเห็นคุณค่าของคุณธรรมในชีวิตประจำวัน

2.3 การเป็นแบบอย่างด้านวินัย ความพอเพียง และจิตสาธารณะของครู ช่วยเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีคุณธรรมและเป็นแรงผลักดันสำคัญให้ผู้เรียนประพฤติปฏิบัติตาม

3. ผู้เรียน

3.1 ผู้เรียนเกิดความตระหนักรู้ (Awareness) ในเรื่องคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ผ่านกิจกรรมที่จัดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

3.2 ผู้เรียนเรียนรู้การใช้ชีวิตอย่างพอเพียง รอบคอบ และสามารถประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน เช่น การออม การประหยัด และการจัดการทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

3.3 นักเรียนได้ฝึกทักษะอาชีพที่สุจริตและเหมาะสมกับบริบทชุมชน สร้างโอกาสในการดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี และไม่พึ่งพิงทางที่ผิด

4. ผู้ปกครองและชุมชน

4.1 ผู้ปกครองตระหนักถึงบทบาทของตนในการเป็นส่วนหนึ่งของการปลูกฝังคุณธรรมให้แก่บุตรหลาน โดยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมโรงเรียนช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นระหว่างบ้านกับโรงเรียน

4.2 ชุมชนได้รับประโยชน์จากการขับเคลื่อนกิจกรรมที่สร้างความโปร่งใสและความร่วมมือ เช่น กิจกรรมเครือข่ายโปร่งใส และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่งผลให้เกิดวัฒนธรรมสุจริตที่ยั่งยืน

4.3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนช่วยสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็ง ทำให้โรงเรียนสามารถขยายผลนวัตกรรมได้อย่างต่อเนื่องและมีพลังสนับสนุนที่มั่นคง

โรงเรียนบ้านโคกกลางน่อหลุบ